

USPJEŠNOST UČENIKA S LAKOM MENTALNOM RETARDACIJOM U RJEŠAVANJU MATEMATIČKIH ZADATAKA RAZLIČITIH PROBLEMSKIH PODRUČJA, FORMULACIJE I DIDAKTIČKE PODRŠKE

NADA MILOŠAK*, REA FULGOSI MASNJAK**, ZRINJKA STANČIĆ**

Primljeno: travanj 2003.
Prihvaćeno: rujanj 2003.

Izvorni znanstveni rad
UDK: 376.4

U ovom radu govori se o uspješnosti učenika s lakom mentalnom retardacijom, polaznika III. razreda posebnog programa osnovnog školovanja, u rješavanju matematičkih zadataka različite složenosti u odnosu na problemsko područje, formulaciju zadataka i didaktičku podršku. Ispitivanje je provedeno na uzorku od 43 učenika, oba spola, kronološke dobi od 8,5 do 14,5 godina. Kod većine ispitanih učenika, pored sniženog intelektualnog funkcioniranja, bile su prisutne i utjecajne teškoće u razvoju. Postignuća učenika a potom i njihova uspješnost obzirom na varijable istraživanja izdvojeni su iz instrumenta procjene pod nazivom Zadaci za procjenu dostignuća iz nastavnog predmeta matematike za učenike III.razreda (Ljiljak, Ivančić, Đ; Stančić, Z., 1999). Dobiveni rezultati pokazuju da su nađene statistički značajne razlike obzirom na uspješnost učenika i promatrana područja prezentnog istraživanja u nastavi matematike.

Ključne riječi: učenici s lakom mentalnom retardacijom, rješavanje matematičkih zadataka, razine složenosti zadataka

Uvod

Mnoga djeca, koja imaju teškoće u učenju, a osobito djeca s lakom mentalnom retardacijom uključena u edukacijski proces, mogu ih osobito iskazivati u području matematike. Priroda uzroka tih teškoća je različita. Uvjetno ih možemo podijeliti na unutarnje i vanjske čimbenike. Pod unutarnjim čimbenicima najčešće mislimo na osobitosti razvoja učenika kao npr. mišljenje, pažnja, pamćenje, govorno-jezični, emocionalni razvoj i dr. (Sharma, 2001). Pod vanjskim mislimo na apstraktnost sadržaja ovog nastavnog predmeta, strategije poučavanja, programiranje kojim se u dovoljnoj mjeri ne poštuju preduvjeti potrebni za učenje tj. razine djetetovog intelektualnog razvoja i matematičkih predznanja (Vlahović-Štetić, Vizek-Vidović, 1998.). Mišljenje učenika s lakom mentalnom retardacijom koje odgovara konkretno-operativnom stupnju

intelektualnog razvoja, traži potkrepljivanje sadržaja učenja perceptivnim podacima. Ovakav način mišljenja zahtjeva postupno uvođenje u apstraktnost matematičkih pojmova pri čemu učenik treba proći put učenja od iskustva s fizičkim predmetima, preko govornog jezika i slike do znakova koji predstavljaju generalizaciju iskustva (Liebeck, 1995.).

Kako bismo mogli utjecati na kvalitetnije planiranje i programiranje u nastavi matematike, u radu s učenicima s lakom mentalnom retardacijom potrebno je utvrditi uzroke tih teškoća. U te svrhe uputno je procijeniti sposobnosti i ograničenja učenika u rješavanju matematičkih zadataka u odnosu na racionalu: a) **problemsko područje** b) **formulaciju matematičkih zadataka** c) **didaktičku podršku**.

Problemska matematička područja su ona područja u kojima se nakon ciljano provedenog istraživanja ispitni zadaci grupiraju s obzirom na

* Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži "Prekrižje", Zagreb

** Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu